

ПРИНЦИПИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Гурбик Ю.Ю.

кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ляшенко К.С.

магістрантка факультету інформатики, математики та економіки, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ключові слова: принципи, антикризове управління, підприємство, класифікація.

Keywords: principle, crisis management, enterprise, classification.

У сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки багато підприємств перебувають у кризовому стані, що зумовлено негативними тенденціями у соціально-економічному та політичному житті українського суспільства. Це вимагає від менеджменту підприємства чіткого розуміння сучасних підходів, принципів та методів застосування антикризового управління [1, с. 83].

Ми погоджуємося з думкою відомих сучасних американських вчених у сфері економіки К. Р. Макконнелла та С. Л. Брю, які стверджують, що принципи це – «узагальненні уявлення про поведінку індивідуумів і інститутів» [4, с. 7], а також обґрунтовують позицію, що синонімами поняттю «принцип», є поняття «закон», «теорія» і «модель» [4, с. 8].

Слід відмітити, що кризовий стан на підприємстві характеризується своєю унікальністю, а тому том-

менеджерам досить складно сформулювати чіткий та ефективний набір правил і методів, які потрібно використовувати під час попереднього запобігання або фактичного його подолання на підприємстві. Отже, здійснення на підприємстві антикризового управління має базуватися на певних принципах, які забезпечать діагностику, упередження та ліквідацію кризи на підприємстві.

Аналіз наукової літератури у сфері менеджменту показує, що серед науковців не має єдиного підходу щодо класифікації принципів антикризового управління підприємством (табл. 1).

Таким чином, дана проблематика потребує подальшого наукового осмислення та уточнення, насамперед це стосується узгодження в наукових колах підходів щодо класифікацій принципів антикризового управління підприємством.

Таблиця 1

Класифікація принципів антикризового управління підприємством

Автор	Види принципів
А. Чернявський [5, с. 135]	програмування дії системи управління завчасно, припускаючи настання потенційної кризи; завчасне створення дублюючих органів управління з кращих стресостійких менеджерів, здатних працювати в умовах кризових ситуацій; створення стратегічних резервів необхідних ресурсів з обов'язковою умовою централізованого розпорядження ними; здійснення політики активних дій, а не пасивного очікування надії поліпшення кризової ситуації; використання можливості розширення сфери діяльності, у тому числі за рахунок пасивних підприємств і організацій, що втрачають позиції на ринку; створення нових організаційних форм управління; проведення постійного моніторингу ситуації.
О. Демчук, Т. Єфремова [3, с. 56]	рання діагностика кризових явищ; терміновість реакції на кризові явища; адекватність реакції на ступінь реальної загрози; комплексність реагування.
О. Шатайло [7, с.222]	об'єктивності; цілеспрямованості; послідовності; своєчасності; гнучкості; постійного аналізу; професіоналізму.
О. Шапуров [6, с. 39]	принцип системності; оптимальності визначення; ефективність застосування; діагностики та моніторингу систем антикризового управління; послідовність реагування.
О. Воронін, І. Товма [2, с. 31]	загальні принципи: економічної ефективності; соціальної відповідальності; розмежування функцій політичного, державного та господарського управління; орієнтації на споживача; системності; специфічні принципи: планування та розробки спеціальних програм стратегічного характеру; постійного моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища; безперервності; цілеспрямованість процесу управління; оперативності та достовірності вхідної інформації; достовірності прогнозів; відсутності універсальних антикризових рішень; кінцевої орієнтації на діяльність.

Література

- Гурбик Ю. Ю. Біляев С. С., Сальнікова М. В. Бізнес-планування як ефективний метод антикризового управління компанією: теоретико-методологічний аспект. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип.32. С. 83-87
- Воронін О. Є., Товма І. О. Сутність та основні принципи антикризового управління. Культура народів Причорномор'я. 2011. № 216. С. 30-33.
- Демчук О. Н., Єфремова Т. А. Антикризисное управление: учеб. пособие. Москва: Флинта, 2009. 256 с.
- Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. Москва: ИФРА-М, 2005. 972 с.
- Чернявський А. Д. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. Київ: МАУП, 2006. 256 с.
- Шапуров О. О. Формування концепції антикризового управління на основні взаємодії системи латентних процесів та системи діагностики латентних загроз. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 23. С. 35-40.
- Шатайло О. А. Змістова характеристика системи антикризового управління. Бізнес Інформ. 2019. №5. С. 217-226.